

Deelbeleidsplan Sociale Basis: Levendige wijkcentra in Oost en West

*Doorontwikkeling van twee levendige
ontmoetingsplekken in Culemborg- Oost en -West*

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Inleiding	4
1.1. Waarom deelbeleidsplan Sociale Basis over onze wijkcentra?	4
1.2. Totstandkoming	5
1.3. Leeswijzer	5
2 Wat willen we bereiken? Visie en doelen	6
2.1. Visie op gemeenschappen en wijkcentra	6
2.2. Beleidscontext	9
2.3. Huidige opgaven en actuele ontwikkelingen	10
2.4. Visie op wijkcentra BonVie en de Salaamander	10
2.5. Concrete doelen wijkcentra	11
2.6. Functies van beide wijkcentra	11
2.7. Doelgroepen	12
3 Wat gaan we daarvoor doen?	13
4 Hoe gaan we de uitvoering monitoren?	14

Voorwoord

Culemborg is een fijne stad om te wonen. Een stad met een warm hart. Met een rijk sociaal en cultureel leven. Een plek waar mensen graag wonen. Waar men elkaar kent. Een stad van de menselijke maat: groot genoeg om je vleugels uit te slaan, maar klein genoeg om niet in te verdrinken. Dat is Culemborg.

Met de meeste Culemborgers gaat het gelukkig goed. Zij zijn voelen zich gezond en kunnen zich goed redden. Maar er zijn ook inwoners voor wie dat niet zo is. Zij kunnen wel een steuntje in de rug gebruiken. Het liefst van mensen die dichtbij hen staan. Van een vriend, van een buurvrouw of van die fijne collega van het (vrijwilligers-) werk. En als het nodig is van een professional.

Wij zijn er voor al deze mensen. Voor jong en oud, van alle gezindten en uit alle windstreken. Zodat al onze 30.000 inwoners gezond en gelukkig zijn en de kans krijgen om volwaardig mee te doen aan de maatschappij.

Voor u ligt het deelbeleidsplan Sociale Basis. Hierin beschrijven we onze plannen om mensen mee te laten doen aan de Culemborgse samenleving. Om mensen deelgenoot te maken van de gemeenschap en de vele sociale netwerken die Culemborg rijk is. Zodat mensen op elkaar kunnen teugvallen, ook als het even wat minder gaat. Daarover gaat dit beleidsplan. Zodat alle mensen zich, ook in de toekomst, thuis voelen in onze prachtige stad.

Mischa Peters

Wethouder gemeente Culemborg

1 Inleiding

‘Culemborg (...) je hebt een groot hart, daardoor voelen zoveel mensen vanuit allerlei windstreken zich bij je thuis. Met alle verschillen vind je onderlinge verbondenheid en meedoen een groot goed. Mensen leven niet langs elkaar heen maar zijn, met al hun verschillen, verbonden met elkaar en kunnen meedoen in jouw stad. Jong en oud, van welke afkomst dan ook, zelfstandig of kwetsbaar, voor iedereen is er een plek en is er onderlinge verbinding. Verbonden met elkaar binnen jouw stad en met de rest van de wereld’.

Deze passage uit de Stadsvisie Culemborg (2021) verwoordt heel krachtig waar wij als Culemborg voor staan: eenheid in verscheidenheid, een stad waar je erbij hoort en waar je je verbonden voelt met de mensen om je heen. Dat is Culemborg. Culemborg als stad van verbinding. Van mensen die samen een gemeenschap vormen. Waar je altijd terecht kunt, ook als het even wat minder gaat. Waar je er als vanzelfsprekend bij hoort. Waar het niet uitmaakt waar je vandaan komt of hoe je eruit ziet. Een stad met talloze onzichtbare verbindingen die samen één geheel vormen. Dat is Culemborg.

Op die sterke gemeenschappen willen we, juist in deze tijd, altijd kunnen bouwen. Omdat het aantal ouderen, en daarmee ook het aantal ‘oudere ouderen’, de komende jaren verder toeneemt. Omdat meer mensen met een psychiatrische aandoening en een verstandelijke beperking thuis blijven wonen. Omdat de zorg onder druk staat. Omdat er te weinig handen zijn om al deze mensen te verzorgen. Maar vooral omdat een sterke gemeenschap het beste antwoord is op de uitdagingen van de toekomst.

Daarover gaat dit deelbeleidsplan. Over de kracht van gemeenschappen. Over de natuurlijke manier waarop zij ontstaan. En over de wijze waarop wij als gemeente bewoners aanmoedigen om daar actief aan deel te nemen. Dat doen wij door voorwaarden te creëren om gemeenschapsvorming mogelijk te maken. Door plaatsen te creëren waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Door laagdrempelige zorg en ondersteuning te verstrekken. Door plek te bieden om activiteiten te organiseren, in Culemborg-Oost en -West. Daarmee leggen we de basis voor nieuwe contacten, nieuwe netwerken en krachtige, veerkrachtige gemeenschappen.

1.1. Waarom een deelbeleidsplan Sociale Basis over onze wijkcentra?

We zijn in de gemeente Culemborg een beleidsplan sociale basis aan het ontwikkelen. De afronding hiervan is vertraagd. De totstandkoming van twee levendige wijkcentra is een van de belangrijke pijlers in de versterking van de sociale basis in Culemborg. Om gericht, vanuit het gewenste maatschappelijk effect, op deze ontwikkeling te kunnen sturen, hebben we vastgesteld beleid nodig. Vandaar dat we gekozen hebben voor een deelbeleidsplan sociale basis, specifiek over de wijkcentra.

In de hoofdrol van dit deelbeleidsplan staan BonVie (Culemborg-West) en de Salaamander (Culemborg-Oost). Samen met andere locaties in de wijk vormen zij een geheel van plekken in Culemborg waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, waar nieuwe netwerken ontstaan en waar gemeenschappen tot bloei komen. Om dat mogelijk te maken worden beide locaties de komende tijd verder ontwikkeld tot levendige locaties voor ontmoeting, activiteiten, informatie, advies en laagdrempelige ondersteuning door het Sociaal Team Culemborg.

Dit deelbeleidsplan vormt het vertrekpunt van de doorontwikkeling van de diverse wijkcentra in Culemborg. Het vormt de basis voor de keuzes die we maken bij de inrichting, het programma, de activiteiten en de manier waarop we een en ander organiseren.

1.2. Totstandkoming

Dit deelbeleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met in- en externe partners vanuit het Sociaal Team Culemborg, bewonersgroepen, ElkWelzijn, Team Maatschappelijke Opgaven, Financiën, Juridische Zaken, Team Vastgoed (inclusief het Accommodatieloket), Team Facilitair, Syndion en andere gebruikers.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan we dieper in op de visie en de doelen die we nastreven. In hoofdstuk 3 geven we op hoofdlijnen aan wat we daarvoor gaan doen. In hoofdstuk 4 geven we aan hoe we de doelen uit hoofdstuk 2 monitoren en hoe we hierop sturen.

2 Wat willen we bereiken? Visie en doelen

In dit hoofdstuk schetsen we allereerst onze visie op gemeenschappen en wijkcentra. Vervolgens beschrijven we de beleidscontext, waaronder de beleidsdoelen in de Koers Sociaal Domein Culemborg, en ontwikkelingen die op ons afkomen. Deze vertalen we in concrete doelen, functies en doelgroepen van de wijkcentra in Culemborg.

2.1. Visie op gemeenschappen en wijkcentra

Het belang van gemeenschappen

Verbindingen tussen mensen ontstaan overal. Op een (sport-)vereniging, in een wijkcentrum, op het werk, via burens. Overal ontstaan contacten tussen mensen die de basis vormen voor (diepgaande) relaties. En die op hun beurt aan de basis staan van sterke, veerkrachtige gemeenschappen.

Voor het ontstaan van deze gemeenschappen is het essentieel dat mensen elkaar ontmoeten, samen dingen ondernemen, zich samen nuttig maken of samen ergens voor staan. Alleen dan is gemeenschapsvorming mogelijk. Gemeenschappen zijn niet alleen waardevol in de zin dat zij voldoening geven, maar ook dat zij nuttig zijn om op terug te vallen wanneer het even wat minder gaat. Dat laatste is misschien wel de grootste kracht van een gemeenschap.

De voordelen van deze gemeenschappen willen wij inzetten om onze inwoners veerkrachtiger en zelfredzamer te maken. Uit verschillende onderzoeken is namelijk gebleken dat mensen met een rijk sociaal leven niet alleen gelukkiger en gezonder zijn, maar ook gemiddeld langer leven¹. Mensen met een goed sociaal netwerk hebben bovendien gemiddeld 40 tot 50% minder zorg nodig dan gemiddeld². Dat komt niet alleen doordat deze mensen gemiddeld gezonder zijn, maar ook omdat zij eventuele (gezondheids-) problemen vaker in de beslotenheid van hun eigen netwerk oplossen.

Gemeenschapsvorming loont dus, in alle opzichten. En daar dragen wij als gemeente graag ons steentje aan bij. Gemeenschapsvorming ontstaat echter niet vanzelf. Mensen moeten hier wel zelf in willen investeren en zich hiervoor inzetten. De gemeente heeft hierin een faciliterende en initiërende rol.

Zoals in de Stadsvisie al zo mooi werd verwoord, voelen mensen uit alle windstreken zich thuis in Culemborg. Mensen die hier al hun hele leven wonen én nieuwe inwoners die hier graag een leven opbouwen en andere mensen willen leren kennen. Dan is het fijn als er plekken zijn om elkaar te ontmoeten, waar je je in kunt zetten voor je idealen en waar je deel kunt nemen aan het uitgebreide (verenigings-) dat Culemborg rijk is. Zo'n stad willen wij zijn.

Gemeenschapsvorming begint in het klein, dicht bij de mensen zelf. Van daaruit ontstaat een groeibeweging naar buiten. En treedt het 'buiten' steeds verder naar binnen. Om dat te illustreren wordt in de volgende paragraaf aan de hand van cirkels uitgelegd hoe gemeenschapsvorming tot stand komt. Deze cirkels noemen we de 'sociale basis'.

¹ Hersenstichting (www.hersenstichting.nl/de-hersenen/gezonde-hersenen/sociale-contacten), het Centraal Bureau voor de Statistiek (www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2013/51/meer-en-beter-contact-met-anderen-van-belang-voor-geluk) en onderzoek van Movisie (WAT WERKT BIJ Sociaal en Gezond).

² Maastricht University (aanpakken eenzaamheid drukt zorgkosten)

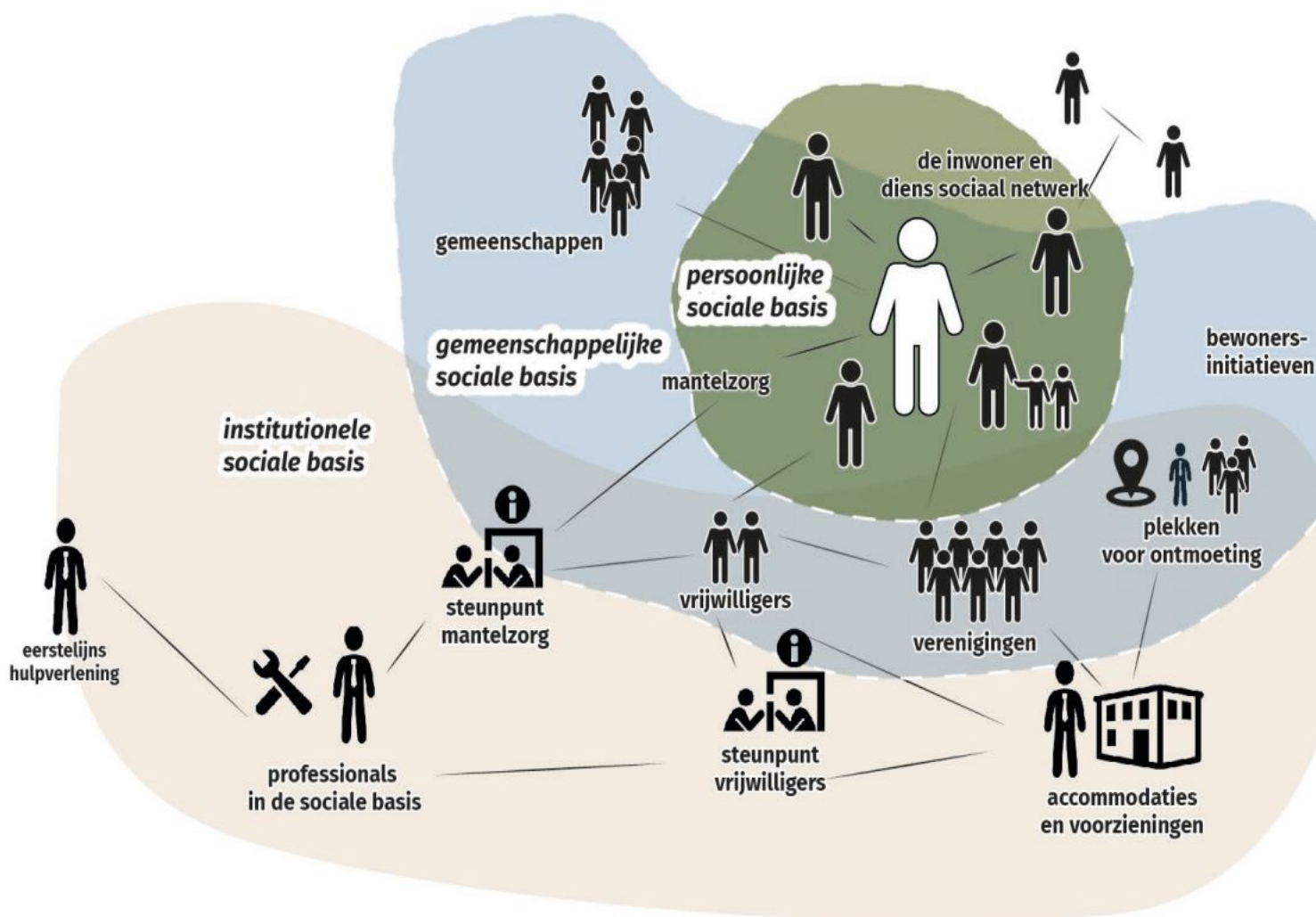

De sociale basis: persoonlijk, gemeenschappelijk en institutioneel

Mensen voelen zich het sterkst verbonden met degenen die dicht bij hen staan: partner, kinderen, ouders, vrienden en (directe) burens. Dit noemen we de 'persoonlijke sociale basis'. Ook daarbuiten onderhouden mensen contacten met elkaar, in de cirkel die we ook wel de 'gemeenschappelijke sociale basis' noemen. Hieronder vallen de contacten die we onderhouden met onze collega's op het werk, mensen van de (sport-) vereniging en buurtgenoten die we uit het wijkcentrum kennen. Deze mensen behoren in eerste instantie vaak niet tot onze intimi, maar kunnen dat op den duur wel worden. In dat geval vindt er dus een verschuiving plaats van de gemeenschappelijke naar de persoonlijke sociale basis.

Rondom de kring van onze persoonlijke en gemeenschappelijke sociale basis bevindt zich nog een derde cirkel: die van de institutionele sociale basis. In deze cirkel bevinden zich de instituties die we nodig hebben voor ons dagelijks functioneren en het meedoen in de samenleving, zoals eerstelijns (para-) medische zorg, Sociaal Teams en voorzieningen voor werk -en inkomensondersteuning. Deze instituties vormen een vangnet voor situaties die we niet in de beslotenheid van ons eigen netwerk op kunnen lossen.

De sociale basis in beeld

Bron: De Sociale Basis Versterken, Investeren In De Toekomst, Movisie en Verwey Jonkers- Instituut, 2023

Wijkcentra: ontmoeting en gemeenschapsontwikkeling

Onze sociale basis biedt ons de mogelijkheid om contacten te leggen en te onderhouden, geeft ons het gevoel ergens bij te horen, ergens op terug te kunnen vallen en deel uit te maken van een groter geheel. Dat is niet alleen goed voor ons gevoel van welbevinden, maar ook voor onze algehele gezondheid. Bovendien stelt het ons in staat om problemen zelf op te lossen, binnen de beslotenheid van de eigen gemeenschap. Dat leidt ertoe dat we minder vaak een beroep op formele zorg doen.

Idealiter lossen we onze problemen zoveel mogelijk zelf op, al dan niet met behulp van onze sociale netwerk of hulpverlening vanuit het Sociaal Team Culemborg. Pas als dat niet meer toereikend is, kan een beroep worden gedaan op een maatwerkvoorziening als dat noodzakelijk is. Maar als mensen geen toegang hebben tot sociale netwerken, zijn zij op zichzelf aangewezen en bestaat er een risico op eenzaamheid, isolement en verminderde zelfredzaamheid. Bij mensen met een migratieachtergrond kan de sociale basis er soms net iets anders uitzien. Ook daar houden we rekening mee bij de inzet van onze ondersteuning.

Ons lokale beleid is erop gericht om sociaal isolement, in de breedste zin van het woord, te voorkomen en te verminderen. En om het aantal maatwerkvoorzieningen in frequentie en duur terug te dringen en zoveel mogelijk op te lossen via de vrij toegankelijke vormen van ondersteuning. Of nog liever: via het eigen sociaal netwerk. En het liefst zo vroeg mogelijk, zodat problemen niet (verder) escaleren. Dat doen we door mogelijkheden te scheppen om het eigen netwerk van mensen te verbreden en door het aanbod aan lichte ondersteuningsvormen te verruimen. In onderstaande figuur wordt dat nader geïllustreerd.

Vanuit deze gedachte loont het dus om mensen te faciliteren in de verbreding van hun sociale netwerk, en daarmee gemeenschapsvorming actief aan te moedigen. Daarmee zijn we bij de kern van dit deelbeleidsplan.

Gemeenschappen ontstaan echter niet altijd vanzelf. We zullen de omgeving zo moeten inrichten dat onze inwoners elkaar laagdrempelig kunnen ontmoeten en dat zij gestimuleerd worden iets voor een ander te doen. En dát is precies de rol van de gemeente: het optimaal inrichten van de omgeving, het faciliteren van ontmoetingen en het inrichten van laagdrempelige ondersteuningsnetwerken dicht bij de mensen thuis.

Hiervoor is het essentieel dat er voldoende plekken in de wijk zijn waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, waar initiatieven kunnen ontstaan en waar activiteiten en ondersteuning worden geboden. Voor iedereen. Uitgangspunt daarbij is dat we een structuur neerzetten waarin mensen zoveel mogelijk voor elkaar zorgen, in een context waarin formele zorg schaars is en nóg schaarser wordt. Daarover gaat dit deelbeleidsplan.

In deze visie focussen we ons in het bijzonder op BonVie en de Salaamander omdat we op deze locaties op korte termijn de dienstverlening willen optimaliseren. Echter, gemeenschapsvorming vindt ook op andere locaties plaats, bijvoorbeeld in het Z-Café, Bij Ons, Bolderburen, Arumbai en bij Bartje. Dit deelbeleidsplan richt zich dus nadrukkelijk op alle wijkcentra in Culemborg.

2.2. Beleidscontext

Koers Sociaal Domein – Samen leven & ondersteunen

In de Koers Sociaal Domein ‘Samen leven: met elkaar en voor elkaar’ zijn onze hoofddoelen voor het sociaal domein opgenomen. De doorontwikkeling van Bonvie en de Salaamander zijn onderdeel van het thema ‘Samen leven & ondersteunen’. Daarover zijn de volgende ambitie en doelen opgenomen:

In Culemborg kan iedereen meedoen, ongeacht leeftijd, beperking, culturele achtergrond, of financiële mogelijkheden. Meedoen is namelijk niet alleen leuk, maar ook goed voor de sociale verbindingen, gezondheid en welzijn. Culemborgers ontmoeten elkaar in buurten, (sport-) verenigingen en bij culturele activiteiten. Culemborg is ook een stad waar we omzien naar elkaar. Mantelzorgers, burens, vrijwilligers en verenigingen geven elkaar steun. Daarnaast willen we als gemeente naast onze inwoners staan en zorgen we waar nodig voor aanvullende hulp of professionele zorg.

Sociale verbinding	Omzien naar elkaar	Meedoen & zelfredzaamheid
Meer inwoners ontmoeten elkaar en voelen zich verbonden. En minder inwoners ervaren eenzaamheid.	Meer inwoners zetten zich in voor elkaar en voor de directe leefomgeving.	Meer inwoners kunnen meedoen in de samenleving. En zo veel mogelijk inwoners wonen zo lang mogelijk thuis, zo nodig met ondersteuning.

Aantal relevante beleidsdocumenten

- In het regionaal beleidsplan ‘Samen Dichtbij’ wordt ingezet op een breed ondersteuningsnetwerk voor inwoners met ernstige psychische of psychosociale problemen op lokaal en (sub-) regionaal niveau. Kernthema’s in het beleid zijn inclusie, beschikbaarheid van voldoende laagdrempelige inloop- en ontmoetingsfuncties en zorg, deelname aan de maatschappij en participatie via ontmoeting, zinvolle dagbesteding en vrijwilligerswerk.
- In het Organisatieplan van het STC Culemborg wordt ingezet op zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij de inwoner, inzet van eigen kracht, ondersteuning verlenen met een brede blik, vindplaatsgericht werken en een sterke sociale basis.
- Het college heeft de ambitie om in het kader van ontmoeting in Culemborg-Oost en -West twee laagdrempelige en levendige buurtcentra te realiseren voor alle doelgroepen van 0 tot 100 jaar, met en zonder beperking.
- In het Accommodatiebeleid wordt gestreefd naar voldoende mogelijkheden voor ontmoeting en het behoud en versterken van de levendigheid en leefbaarheid van wijken. Sociaal contact, onderlinge verbondenheid en ruimte voor formele en informele activiteiten zijn daarbij belangrijke onderliggende pijlers.
- In de Visie Wijkgericht Werken ligt de nadruk op het creëren van veerkrachtige gemeenschappen en netwerken in de wijk, met als doel het verbinden en mobiliseren van bewoners, organisaties en instellingen in de wijk. Menselijk kapitaal en hulpbronnen worden beter benut en eigenaarschap wordt versterkt. Dit moet leiden tot sociale, veilige en leefbare buurten.

2.3. Huidige opgaven en actuele ontwikkelingen

Toename aantal ouderen

Het aantal ouderen, en ook het aantal 'oudere ouderen', neemt de komende jaren sterk toe. Steeds meer ouderen blijven tot op hoge leeftijd zelfstandig wonen. Dat leidt niet alleen tot een veranderende vraag naar woonruimte, maar ook tot méér en andere zorg, ondersteuning en nieuwe vormen van dagbesteding. In het verleden boden verzorgingshuizen ruimte waar bewoners elkaar konden ontmoeten, samen konden eten, koffiedrinken en konden deelnemen aan activiteiten. Met het wegvallen van een deel van deze plekken ontstaat er meer noodzaak tot het creëren van nieuwe plekken in de wijk waar ontmoeting wordt gefaciliteerd; vóór, dóór en mét bewoners.

Verdere ambulantisering van de zorg

Ook andere groepen met een zorg- of ondersteuningsvraag, zoals mensen met psychiatrische, psychosociale en/of een (verstandelijke) beperking blijven vaker en langer zelfstandig wonen of gaan sneller weer naar huis na een verblijf in een instelling. Voor deze mensen zijn een goed sociaal netwerk, een laagdrempelig ondersteuningsaanbod en zinvolle manieren van dagbesteding essentieel.

Groei aantal inwoners

In Culemborg-Oost en -West vindt de komende jaren een uitbreiding van het aantal woningen plaats. Dat leidt tot de groei van het aantal inwoners. Zeker in nieuwe wijken is de sociale cohesie nog beperkt. Ontmoetingsplekken in de wijk bieden kansen om de onderlinge binding tussen inwoners te faciliteren en een ondersteuningsstructuur te creëren waar zelfredzaamheid en informele vormen van ondersteuning een plaats krijgen.

Toename aantal nieuwkomers

Ook het aantal nieuwkomers in Culemborg neemt de komende jaren toe. Een groot deel van hen komt terecht in sociale huurwoningen, voornamelijk in Culemborg-Oost. Bij deze mensen is het van belang om te investeren in taalvaardigheid, onderlinge binding en zelfredzaamheid en toeleiding naar (vrijwilligers-) werk.

Afname budgetten voor maatschappelijke taken

Gemeenten worden via het gemeentefonds gecompenseerd voor de uitvoering van hun maatschappelijke taken. De bijdragen uit het gemeentefonds staan echter onder druk, terwijl de opgaven voor gemeenten juist groter worden. Dat leidt ertoe dat bewoners vaker beroep op elkaar moeten doen in plaats van op de gemeente.

2.4. Visie op wijkcentra BonVie en de Salaamander

Mensen zullen vaker hun eigen kracht en talenten moeten aanwenden ten behoeve van zichzelf en van anderen. Om bewoners daarin te faciliteren wil de gemeente in Culemborg-Oost en -West twee wijkcentra creëren, ingebed in een breed netwerk van andere ontmoetings- en ondersteuningsfuncties. Een plek vóór en dóór mensen, een plek waar je terecht kunt met al je vragen en problemen, een plek in de wijk waar je graag komt en waar je je welkom voelt. Een buurtkroeg, een tweede thuis. Een plek als onderdeel van een groter geheel aan ontmoetings- en ondersteuningsfuncties in de wijk. Voor Culemborg-West zijn dit onder meer Bolderburen, de Sporthal, Sportpark Parijsch en het Bolderhuis met onder andere het Odensehuis. Voor Culemborg-Oost zijn dit onder meer het Z-Café, sporthal Interweij en sportpark Terweijde.

Verder streven we ernaar dat álle inwoners zich tot BonVie en de Salaamander voelen aangetrokken en dat bewoners van de wijk op zoveel mogelijk manieren worden betrokken bij de activiteiten die er plaatsvinden. Mensen met sterke schouders én mensen met een kwetsbaarheid. Of een combinatie van beide omdat

mensen met sterke schouders ook een rol kunnen spelen in de (toekomstige) programmering en organisatie van activiteiten. Daarom ligt de focus van beide locaties op een zo breed mogelijke doelgroep en op mede-eigenaarschap van onze inwoners, waardoor inwoners zich betrokken en gezien voelen.

Voor het stimuleren van duurzame en langdurige relaties is het verder essentieel dat de activiteiten op beide locaties een structureel karakter hebben, waardoor mensen de tijd krijgen om elkaar te leren kennen en contacten zich kunnen bestendigen. In BonVie en de Salaamander wordt daarom ingezet op activiteiten met een terugkerend karakter.

In het kader van de doelstellingen uit het Organisatieplan van het STC rondom vindplaatsgericht werken willen we de inloopfuncties van BonVie en de Salaamander ook benutten om mensen met een potentiële hulpvraag vroegtijdig te bereiken en toe te leiden naar de juiste zorg en ondersteuning. Dat doen we door het verstrekken van informatie en advies en door de STC's nadrukkelijk onderdeel te maken van de ontmoetingsruimte, waardoor contacten met inwoners makkelijker tot stand komen.

2.5. Concrete doelen wijkcentra

1. Inwoners van Culemborg kennen BonVie en de Salaamander en weten dat ze daar terecht kunnen voor activiteiten en voor informatie en advies over zorgvragen.
2. Bonvie & Salamaander zijn de 'huiskamers' van Culemborg-West en -Oost. Inwoners komen er ook als ze er niet stikt noodzakelijk hoeven zijn.
3. Er worden activiteiten georganiseerd waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Deze activiteiten hebben bij voorkeur een structureel karakter en zijn zoveel mogelijk geschikt voor mensen met een beperking om (zelfstandig) aan deel te nemen.
4. Bewoners zijn mede-eigenaar van beide locaties. Dat betekent dat we vanuit de gemeente en het beheer een stap terug doen en bewoners de ruimte geven voor hun ideeën.
5. De gemeente, Elke Welzijn en het Sociaal Team treden waar nodig faciliterend op, of juist initiërend, om mensen te betrekken die anders niet mee zouden doen.

BonVie en de Salaamander zijn ook centrale plaatsen in de wijk van waaruit activiteiten elders in de wijk worden georganiseerd. Denk bijvoorbeeld aan de groep die zich onder leiding van ElkWelzijn bezighoudt met tuinieren en BonVie als vertrek- en eindpunt gebruiken. Of activiteiten die in de sporthal plaatsvinden maar waarbij BonVie gebruikt wordt als eindpunt om koffie te drinken. BonVie en de Salaamander zijn daarnaast centrale locaties van waaruit professionals van het STC Culemborg en andere partijen (zoals woonconsulenten, Leerhuis en wijkagent) laagdrempelige ondersteuning bieden aan bewoners van de wijk. En die ook als zodanig herkenbaar zijn.

2.6. Functies van beide wijkcentra

1. Ontmoeting en activiteiten

- Het faciliteren van ontmoetingen en (structurele) activiteiten die bijdragen aan gemeenschapsvorming en aan de gezondheid van inwoners van de stad.
- Het laagdrempelig bieden van mogelijkheden voor inwoners om zelf of samen met anderen activiteiten te organiseren.
- Het bieden van faciliteiten voor het organiseren van welzijnsactiviteiten in relatie tot locaties elders in de wijk (bijvoorbeeld tuinieren, sport en spel).

2. Informatie en advies

- Het bieden van informatie en advies op het vlak van maatschappelijke ondersteuning, cultuur en wonen aan de bewoners van beide wijken.

3. Zorg en Ondersteuning

- Het bieden van faciliteiten voor het contact en ondersteuning van inwoners met een maatschappelijke (hulp-) vraag.

4. Netwerkpunt

- Het creëren van een vindplaats voor vrijwilligers en professionals bij de maatschappelijke ondersteuning van bewoners.
- Het creëren van een werk- en ontmoetingsplek voor professionals die betrokken zijn bij de maatschappelijke ondersteuning van bewoners.

2.7. Doelgroepen

We streven ernaar om een zo breed mogelijk groep mensen aan te spreken, zowel kwetsbare als minder kwetsbare mensen. Voor al deze mensen moeten BonVie en de Salaamander een 'natuurlijke' en logische plaats worden om naartoe te gaan. Een fijne plek waar iedereen zich welkom voelt. Van de kwetsbare oudere tot de moeder die haar kind net naar de opvang heeft gebracht. En van de mensen van de klaverjasvereniging tot de student die aan de lange tafel komt studeren: iedereen voelt zich er thuis. De professionals in het gebouw staan ten dienste van deze mensen. Voor informatie en advies, voor laagdrempelige zorg en voor praktische ondersteuning. Zij begeven zich letterlijk tussen de mensen. Om te zien en gezien te worden, met extra oog voor de mensen die wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken.

Voorbeelden van (potentiële) bezoekers

- Bewoners uit de directe omgeving en elders uit de stad die elkaar willen ontmoeten.
- Bewoners uit Culemborg die op zoek zijn naar informatie en zorg of ondersteuning.
- Bewoners uit Culemborg die aan een activiteit willen deelnemen en/of potentieel een rol kunnen vervullen als vrijwilliger bij ondersteuning en welzijnsactiviteiten.
- Bewoners die gericht een ruimte nodig hebben voor een (maatschappelijke) activiteit. Zij worden gezien als doelgroep voor als de ruimte niet gebruikt wordt voor primaire doelen.
- Bewoners uit Culemborg, maar waarvoor BonVie en de Salaamander niet primair een logische plek zou zijn. Zij worden als doelgroep gezien omdat zij potentieel een rol kunnen vervullen op beide locaties/elders in de wijk, bijvoorbeeld door het organiseren van buurtmaaltijden of andere activiteiten. Denk aan ouders met jonge kinderen, jeugdigen, jonge 'urban' werkenden en actieve veertigers en vijftigers.

Voorbeelden van professionals

- Medewerkers van het STC: voor informatie en advies, zorg en ondersteuning.
- Aanverwante dienstverleners zoals wijkmanagers, Leerhuis en wijkagent.
- Medewerkers en bezoekers van aanpalende dienstverleners in het gebouw. Zij richten zich op diensten die raken aan de ondersteuning van het STC en die hen kunnen versterken (kinderopvang, fysiotherapie, psychologie, logopedie, etc.).

Door te focussen op een brede doelgroep ontstaat een ideale combinatie van mensen met verschillende achtergronden, van kwetsbare en minder kwetsbare mensen, van zij die 'halen' en zij die 'brengen', van jong en van oud. Deze gemêleerde samenstelling draagt ertoe bij dat mensen gemakkelijk aansluiting bij anderen vinden omdat er altijd wel gelijkgestemden te vinden waar zij zich fijn bij voelen en iets mee delen.

3 Wat gaan we daarvoor doen?

Om onze ambitie te verwezenlijken gaan we een aantal dingen doen.

Vindbaarheid

Allereerst is het essentieel dat onze inwoners de weg naar BonVie en de Salaamander eenvoudig weten te vinden. Daarvoor zijn een goede zichtbaarheid, herkenbaarheid en vindbaarheid essentieel.

Inrichting

Verder streven we ernaar dat al onze inwoners zich er thuis voelen. Daarvoor is het belangrijk dat de ruimte, de entree en het terras qua sfeer, inrichting en uitstaling een brede groep aanspreekt. Dat doen we bijvoorbeeld door het creëren van een huiskamerachtige sfeer, door de inrichting van een stamtafel met een leeshoek, door het creëren van knusse, afgesloten ruimten voor activiteiten en door de inrichting van een terras met bankjes, groenelementen en speeltoestellen voor kinderen.

Bij de inrichting van beide ruimten houden we zoveel mogelijk rekening met de behoeften van de verschillende doelgroepen. Achtergrondmuziek bijvoorbeeld kan voor de één heel gezellig zijn, maar voor de ander juist storend. Een rommelig café oogt heel knus, maar is voor mensen met een verminderde mobiliteit erg onhandig. Bij de inrichting van BonVie en de Salaamander houden we daar zoveel mogelijk rekening mee, bijvoorbeeld door het pand gebruiksvriendelijk in te richten, door het creëren van flexibele ruimtes, het gebruik van isolerende materialen en het faseren van activiteiten over de dag en de week.

Programmering van activiteiten

Ook zijn de activiteiten op beide locaties laagdrempelig, breed toegankelijk en primair gericht op gemeenschapsvorming en het versterken van de vitale gezondheid van onze inwoners. Bewoners krijgen een duidelijke rol in de organisatie en programmering van activiteiten én in het dagelijks beheer en de inrichting van beide ruimten. In de uitvoeringsplannen voor beide locaties wordt dit mede-eigenaarschap nader uitgewerkt.

Samenwerking met andere partijen

Tot slot richten we met onze partners een structuur in waarin we met elkaar samenwerken om de programmering van activiteiten, de opening en sluiting van de locaties, het dagelijks beheer en de facilitaire ondersteuning goed te organiseren. Ook leggen we een link met het vouchersysteem, waarbij inwoners met behulp van een voucher een ruimte kunnen 'huren'. En maken we goede afspraken over de financiering van het pand, de activiteiten, het beheer en andere kosten.

Belangrijke samenwerkingspartners zijn Kleurrijk Wonen, ElkWelzijn, Syndion en het Sociaal Team Culemborg.

4 Hoe gaan we de uitvoering monitoren?

Monitoring van de uitvoering gaat over de outcome, oftewel de geleverde resultaten en het maatschappelijke resultaat daarvan. Bij BonVie en de Salaamander meten we de outcome aan de hand van cijfers en aan de hand van kwalitatieve meetmethoden, zoals gesprekken met betrokkenen en enquêtes onder bewoners. Als basis hiervoor gebruiken we de doelstellingen uit paragraaf 2.5.

1. Inwoners van Culemborg kennen Bonvie en Salaamander en weten dat ze daar terecht kunnen voor activiteiten en voor informatie en advies over zorgvragen.
Deze doelstelling meten we aan de hand van een uitvraag (enquête) onder inwoners van Culemborg. Daarnaast gebruiken we het aantal bezoekers als maatstaf voor de bekendheid van beide locaties.
2. Bonvie & Salamaander zijn de 'huiskamers' van Culemborg-West en -Oost. Inwoners komen er ook als ze er niet stikt noodzakelijk hoeven zijn.
Deze doelstelling meten we via een periodieke uitvraag via de gastvrouw-/heer, waarbij een grove schatting van het aantal passanten wordt gevraagd dat zonder specifiek doel een de locaties bezoekt.
3. Er worden activiteiten georganiseerd waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Deze activiteiten hebben bij voorkeur een structureel karakter.
Deze doelstelling wordt gemeten door periodiek het aantal activiteiten op beide locaties te tellen dat een structureel karakter heeft.
4. Bewoners zijn mede-eigenaar van beide locaties. Dat betekent dat we vanuit de gemeente en het beheer een stap terug doen en bewoners de ruimte geven voor hun ideeën.
Deze doelstelling meten we door het aantal vrijwilligers te tellen dat een rol heeft in programmering, het beheer en/of de voorbereiding en uitvoering van de activiteiten. Plus de tijd die zij hier gemiddeld aan besteden. Ook tellen we andere initiatieven op beide locaties, zoals bijvoorbeeld het aantal suggesties uit de ideeën-bus, ideeën over de ondersteuning bij de aankleding en inrichting van de ruimte en het aantal personen dat meedenkt over de toegankelijkheid van de ruimten.

Verder houden we onze oren en ogen continue open om de ontwikkelingen op beide locaties te monitoren en onszelf en elkaar te verbeteren. Dit doen we door met onze inwoners en partners in gesprek te gaan, door signalen met elkaar te delen en door onze collega's actief te informeren over relevante ontwikkelingen. Wij vragen dit ook van ElkWelzijn, Syndion en andere gebruikers van het pand. Doen we met elkaar de juiste dingen en doen we ze ook goed? Dat zijn vragen die we onszelf doorlopend stellen.

